

729.

Na osnovu člana 54 stav 6 Zakona o veterinarstvu ("Službeni list CG", br.30/12, 48/15 i 52/16), Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja donijelo je

PRAVILNIK O MJERAMA ZA SPRJEČAVANJE, OTKRIVANJE, SUZBIJANJE I ISKORJENJIVANJE VEZIKULARNE BOLESTI SVINJA*

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se mjere za sprječavanje, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje vezikularne bolesti svinjai metode dijagnostičkog ispitivanja vezikularne bolesti svinja.

Mjere u slučaju sumnje na prisustvo vezikularne bolesti svinja

Član 2

- (1) Kada se na gazdinstvu nalazi jedna ili više svinja sumnjivih da su zaražene virusom vezikularne bolesti svinja, službeni veterinar bez odlaganja preduzima neophodne mjere, radi potvrđivanja ili isključivanja prisustva bolesti, a naročito uzimanjeuzoraka potrebnih za laboratorijsko ispitivanje.
- (2) Uzorkovanje za laboratorijsko ispitivanje iz stava 1 ovog člana i metode dijagnostičkog ispitivanja vezikularne bolesti svinja vrše se u skladu sa Prilogom koji je sastavni dio ovog pravilnika.
- (3) Službeni veterinar, nakon prijave sumnje, bez odlaganja stavlja pod službeni nadzor gazdinstvo za koje postoji sumnja na prisustvo vezikularne bolesti svinja, sprovodi epizootiološko ispitivanjeu skladu sa članom 5ovog pravilnika i naređuje sljedeće mjere:
 - 1) popis svih svinja na gazdinstvu, oboljelih, uginulih ili sumnjivih da su zaražene ili bi mogle biti zaražene virusom vezikularne bolesti svinja;
 - 2) ograničavanje kretanja svinjana gazdinstvu, na način da svinje moraju biti zadržane u svojim boksovima ili izdvojene na izolovanom mjestu u objektu;
 - 3) zabranu kretanja lica sa i na gazdinstvo, bez odobrenja službenog veterinara;
 - 4) zabranu kretanja vozila sa i na gazdinstvo, bez odobrenja službenog veterinara;
 - 5) zabranu iznošenja i unošenja sa i na gazdinstvo svinja i drugih životinja, kao i sprovođenje odgovarajućih mjera dezinfekcije i dezinsekcije;
 - 6) zabranu iznošenja uginulih svinja sa gazdinstva, osim uz odobrenje službenog veterinara;
 - 7) zabranu iznošenja mesa, hrane za životinje, fecesa, stelje, stajskog đubriva otpadaka i opreme kojom se može širiti virus vezikularne bolesti svinja, bez odobrenje službenog veterinara;
 - 8) postavljanje dezinfekcionih barijera na ulazu i izlazu iz objekata u kojima se drže svinje i na ulazu i izlazu sa gazdinstva;
 - 9) sprovođenje biosigurnosnih mjera, radi smanjivanja opasnosti od širenja virusa vezikularne bolesti svinja, za lica koja ulaze ili izlaze sa gazdinstva;
 - 10)dezinfekciju prevoznih sredstava prije izlaska sa gazdinstva.
- (4) Mjere iz st. 1 i 3 ovog člana, sprovode se dok se sumnja na postojanje vezikularne bolesti svinja ne isključi.

(5) Kada se na gazdinstvu nalazi jedna ili više svinja sumnjivih da su zaražene ili kontaminirane, kao rezultat kretanja lica, životinja ili vozila, ili na bilo koji drugi način, za svinje na tom gazdinstvu zabrana kretanja ostaje na snazi sve dok se na tom gazdinstvu ne sprovede:

- 1) klinički pregled svinja sa negativnim rezultatima;
- 2) serološko ispitivanje statističkog uzorka svinja sa negativnim rezultatom na antitijela za vezikularnu bolest svinja, koje se sprovodi nakon 28 dana od moguće kontaminacije prostorija.

Potvrđivanje pojave vezikularne bolesti svinja

Član 3

(1) Vezikularne bolesti svinja potvrđuje se:

- 1) na gazdinstvima na kojima je virus vezikularne bolesti svinja izolovan kod svinja na gazdinstvu ili iz okoline;
 - 2) na gazdinstvima na kojima se nalaze svinje koje su seropozitivne na vezikularnu bolest svinja, ako svinje pokazuju lezije karakteristične za vezikularnu bolest svinja i ako postoji direktna epizootiološka povezanost sa potvrđenim izbijanjem bolesti;
 - 3) na kontaktnim gazdinstvima na kojima se nalaze svinje koje su seropozitivne na vezikularnu bolest svinja i na kojima su izvršena dodatna ispitivanja, odnosno uzimanje uzoraka i laboratorijsko ispitivanje u periodu od najmanje 28 dana između dva uzimanja uzoraka.
- (2) Ako se dodatnim ispitivanjima ne utvrdi prisustvo bolesti iako su ispitane svinje još uvijek seropozitivne, usmrćuju se i uništavaju pod službenim nadzorom ili se šalju na hitno klanje u klanicu koja je određena za te svrhe.
- (3) Svinje iz stava 2 ovog člana, kolju se odvojeno od drugih svinja.

Mjere koje se sprovode u slučaju potvrđivanja vezikularne bolesti svinja na gazdinstvu

Član 4

(1) Ako je vezikularna bolest svinja službeno potvrđena na gazdinstvu, službeni veterinar, pored mjera iz člana 2 stav 3 ovog pravilnika na zaraženom gazdinstvu, naređuje sprovođenje sljedećih mjera:

- 1) usmrćivanje svih svinja na zaraženom gazdinstvu, bez odlaganja, na način kojim se sprečava širenje bolesti;
 - 2) neškodljivo uklanjanje leševa uginulih i usmrćenih životinja;
 - 3) obradu materija i otpadaka koji su mogli biti kontaminirani, kao što je hrana za životinje, stelja, stajsko đubrivo, na način kojim se obezbjeđuje uništavanje uzročnika bolesti;
 - 4) čišćenje i dezinfekciju objekata u kojima su svinje držane, vozila kojima je vršen prevoz, opreme, stelje i stajskog đubriva, nakon neškodljivog uklanjanja životinja;
 - 5) pronalaženje i neškodljivo uklanjanje mesa porijeklom od svinja koje su zaklane na gazdinstvu prije sprovođenja mjera.
- (2) Ako je vezikularna bolest svinja službeno potvrđena u klanici, službeni veterinar sprovodi epizootiološko ispitivanje u skladu sa članom 5 ovog pravilnika i naređuje sprovođenje sljedećih mjera:
- 1) klanje svih svinja u klanici bez odlaganja;

- 2) neškodljivo uklanjanje trupova i unutrašnjih organa zaraženih i kontaminiranih svinja, pod nadzorom službenog veterinara na način kojim se sprječava širenja virusa vezikularne bolesti svinja;
- 3) čišćenje i dezinfekciju objekata, opreme i prevoznih sredstava pod nadzorom službenog veterinara;
- 4) zabranu uvođenja svinja dok ne protekne najmanje 24 sata od završenog čišćenja i dezinfekcije, koji se izvode u skladu satačkom 3 ovog stava.

Epizootiološko ispitivanje

Član 5

- (1) Epizootiološko ispitivanje vezikularne bolesti svinja sprovodi se u slučaju sumnje na prisustvo bolesti i u slučaju potvrđivanja prisustva vezikularne bolesti svinja.
- (2) Epizootiološkim ispitivanjem prikupljaju se podaci o:
 - 1) vremenskom periodu u kojem je vezikularna bolest svinja mogla da bude prisutna na gazdinstvu prije postavljanja sumnje ili prijave bolesti;
 - 2) mogućem izvoru virusa vezikularne bolesti svinja na gazdinstvu i utvrđivanje drugih gazdinstava na kojima se nalaze svinje sumnjive da su zaražene ili životinje sumnjive da su kontaminirane iz istog izvora bolesti;
 - 3) kretanju životinja, ljudi, prevoznih sredstava i premještanju proizvoda i materijala kojima se virus vezikularne bolesti svinja može prenijeti sa i na gazdinstvo.

Mjere koje se sprovode u slučaju potvrđivanja vezikularne bolesti svinja na gazdinstvu koje ima različite proizvodne jedinice

Član 6

Na gazdinstvu koje ima dvije ili više posebnih proizvodnih jedinica, usmrćivanje svinja neće se sprovoditi na proizvodnoj jedinici na kojoj se nalaze zdrave svinje, pod uslovom da je utvrđeno da su struktura, veličina, udaljenost između proizvodnih jedinica i postupci proizvodnje takvi da je u proizvodnoj jedinici osigurano potpuno odvojeno držanje, ishrana, oprema i da je onemogućeno širenje uzročnika bolesti iz jedne u drugu proizvodnu jedinicu.

Mjere koje se sprovode na kontaktnim gazdinstvima

Član 7

- (1) Na osnovu epizootiološkog ispitivanja sprovedenog u skladu sa članom 5 ovog pravilnika, službeni veterinar određuje kontaktno gazdinstvo, odnosno gazdinstvo sa kojeg je ili na koje može biti unijet virus vezikularne bolesti svinja kretanjem ljudi, životinja i prevoznih sredstava sa gazdinstava na kojima postoji sumnja ili je potvrđena vezikularna bolest svinja.
- (2) Na kontaktnom gazdinstvu sprovode se mjere iz člana 2 stav 3 ovog pravilnika sve dok se službeno ne potvrdi da je isključena sumnja na prisustvo vezikularne bolesti svinja na tim gazdinstvima.
- (3) Službeni veterinar zabranjuje premještanje svinja sa kontaktnih gazdinstava tokom perioda inkubacije.
- (4) Maksimalni period inkubacije za vezikularnu bolest svinja je 28 dana.

Zaraženo i ugroženo područje

Član 8

- (1) Nakon službenog potvrđivanja vezikularne bolesti svinjana gazdinstvu, određuje se zaraženo područje u krugu poluprečnika od najmanje 3 km oko mjesta žarišta, koje je dio ugroženog područja i obuhvata krug poluprečnika najmanje 10 km oko mjesta žarišta.
- (2) Kod određivanja granica zaraženog i ugroženog područja uzimaju se u obzir:
 - 1) rezultati epizootiološkog ispitivanja sprovedenog u skladu sa članom 5 ovog pravilnika;
 - 2) položaj i međusobna udaljenost gazdinstava;
 - 3) podaci o lokacijama klanica;
 - 4) geografske karakteristike, naročito prirodne ili vještačke granice;
 - 5) meteorološki uslovi;
 - 6) rezultati laboratorijskih ispitivanja; i
 - 7) kontrolne mjere koje se primjenjuju.
- (3) Radi obezbjeđivanja informisanosti lica u zaraženom i ugroženom području o naređenim mjerama iz čl. 9 i 10 ovog pravilnika i omogućavanja njihovog sprovođenja, na vidnim mjestima postavljaju se oznake, odnosno natpisi sa upozorenjima i obavještava se javnost putem medija.
- (4) Ako zaraženo i/ili ugroženo područje uključuje dio teritorije drugih država, granice zaraženog i ugroženog područja određuju se u saradnji sa nadležnim organima tih država.

Mjere koje se sprovode na zaraženom području

Član 9

- (1) Na zaraženom području službeni veterinar naređuje sprovođenje sljedećih mjera:
 - 1) popis svih gazdinstava na kojima se drže i uzgajaju svinje;
 - 2) klinički pregled svinja na gazdinstvima u zaraženom području periodično, radi utvrđivanja zdravstvenog stanja, uključujući uzimanje uzoraka za laboratorijsko ispitivanje, kao i vođenje evidencija o kliničkim pregledima i laboratorijskim nalazima;
 - 3) zabranu kretanja i prometa svinja koje su pozitivne na vezikularnu bolest, osim svinja koje se upućuju na hitno klanje u klanicu koja se nalazi na zaraženom području ili do klanice u ugroženom području koja je određena za te svrhe, kao i svinja koje se prevoze drumskim ili željezničkim putem, kroz zaraženo područje bez zaustavljanja i istovaranja svinja (tranzit) na osnovu odobrenja službenog veterinara za prevoz;
 - 4) zabranu izlaska prevoznih sredstava iz zaraženog područja bez prethodnog čišćenja, dezinfekcije i odobrenja službenog veterinara;
 - 5) zabranu iznošenja svinja sa gazdinstva najmanje 21 dan nakon obavljenog čišćenja i dezinfekcije zaraženih gazdinstava, a po isteku od 21 dan uz odobrenje službenog veterinara dozvoljeno je premještanje svinja koje se upućuju na hitno klanje u klanicu, koja se nalazi na zaraženom području ili ugroženom području ako :
 - a) su sve svinje na gazdinstvu i one koje se šalju na klanicu klinički pregledane i identifikovane;
 - b) se svinje otpremaju prevoznim sredstvima koje plombira službeni veterinar;

- c) je obaviješten službeni veterinar na klanici o upućivanju svinja u klanicu koji je dužan da nakon njihovog prispjeća u klanicu obavijesti službenog veterinara koji je uputio svinje na klanje;
- d) se dopremljene svinje drže i kolju u klanici odvojeno od drugih svinja;
- e) je svježe meso koje je namijenjeno za preradu označeno posebnom oznakom, a u slučaju da se pošiljka mesa šalje u drugi objekat na preradu, pošiljka mesa treba da bude zapečaćena prije i tokom prevoza;
- f) se vozila i oprema koja su korišćena za prevoz svinja, odmah nakon prevoza, očiste i dezinfikuju.
- g) u izuzetnim okolnostima, svinje se otpremaju direktno u druge objekte smještene u zaraženom području pod uslovom da:
 - su sve svinje na gazdinstvu pregledane,
 - da je sproveden klinički pregled svinja koje se premještaju, sa negativnim rezultatom,
 - je svaka svinja identifikovana.

(2) Prilikom klanje svinja uzima se statistički uzorak krvi za laboratorijsko ispitivanje.

(3) Mjere na zaraženom području sprovode se:

- a) dok se na zaraženim gazdinstvima ne izvrši čišćenje i dezinfekcija;
- b) dok se ne izvrši klinički pregled svinja koji pokazuje da nema nikakvih znakova bolesti koji bi ukazivali na postojanje vezikularne bolesti svinja i serološki pregled kojim nijesu utvrđena antitijela na vezikularnu bolest svinja;
- c) ispitivanje i uzorkovanje iz tačke b) ovog stava nakon isteka 28 dana od sprovođenja čišćenja i završne dezinfekcije na zaraženom gazdinstvu.
- d) nakon 28 dana od sprovođenja čišćenja i završne dezinfekcije.

Mjere koje se sprovode na ugroženom području

Član 10

(1) Na ugroženom području službeni veterinar naređuje sprovođenje sljedećih mjera:

- 1) popis svih gazdinstva na kojima se drže i uzgajaju svinje;
- 2) zabranu kretanja i prevoza svinja sa gazdinstva, osim svinja koje se upućuju na hitno klanje u klanicu koja se nalazi u ugroženom području, pod uslovom da na gazdinstvo, sa kojeg se svinje upućuju u klanicu, nije dovedena ni jedna svinja zadnjih 21 dan, uz odobrenja službenog veterinara za prevoz.

(2) Premještanje svinja iz ugroženog područja, može se vršiti na osnovu odobrenje službenog veterinara, pod uslovom da:

- 1) je obavljen pregled svih svinja na gazdinstvu 48 sati prije premještanja;
- 2) je obavljen klinički pregled svinja koje se premještaju, sa negativnim rezultatima 48 sati prije premještanja;
- 3) je sprovedeno serološko ispitivanje statističkog broja uzoraka uzetih od svinja namijenjenih premještanju pri kojem nijesu utvrđena antitijela na vezikularnu bolest svinja, 14 dana prije premještanja, a ako se svinje upućuju na klanje, serološko ispitivanje može se vršiti na osnovu uzoraka krvi uzetih u klanici koja je određena za te svrhe;
- 4) je svaka svinja identifikovana;
- 5) sevozila i oprema koja su korišćena za prevoz svinja, odmah nakon prevoza, očiste i dezinfikuju;

- 6) je zabranjen izlazak prevoznih sredstava i opreme iz ugroženog područja bez prethodnog čišćenja i dezinfekcije uz odobrenja službenog veterinara.
- (3) Mjere na ugroženom području sprovode se najmanje dok se ne izvrši čišćenje i dezinfekcija i dok se ne sprovedu sve mjere koje su potrebne u zaraženim područjima.

Čišćenje i dezinfekcija

Član 11

Čišćenje i dezinfekcija radi sprječavanja i suzbijanja vezikularne bolesti svinja na gazdinstvu obuhvata:

- 1) preliminarno čišćenje i dezinfekciju:
 - a) odmah nakon neškodljivog uklanjanja trupova svinja, djelovi prostorija u kojima su te svinje bile smještene i drugi djelovi prostorija koji su tokom klanja kontaminirani, dezinfekuju se dezinfekcionim sredstvom koje treba da djeluje na površini najmanje 24 sata;
 - b) tkiva ili krvi koji su proliveni tokom klanja, pažljivo se trebaju sakupiti i neškodljivo ukloniti sa trupovima (klanje se uvijek mora obavljati na nepropusnoj površini);
- 2) tekuće čišćenje i dezinfekciju:
 - a) prostirke, đubriva, stajnjaka i kontaminirane hrane koji se uklanjaju iz objekata i tretiraju dezinfekcionim sredstvom, a osoka se obrađuje metodom prikladnom za uništavanje virusa;
 - b) prenosive opreme koja se mora iznijeti iz prostorija, odvojeno očistiti i dezinficirati;
 - c) masnoća i prljavština koja se odstranjuje sa svih površina upotrebom sredstava za odmašćivanje i pranjem tih površina vodom;
 - d) površina nakon koja se nakon pranja vodom ponovo obilno prskaju dezinfekcionim sredstvom;
 - e) u prostorijama koje se mogu potpuno zatvoriti uz fumigaciju;
 - f) odnosno popravku oštećenih podova, odnosno zidova;
 - g) djelova prostorija koji ne sadrže zapaljive materijale i koji se tretiraju toplotom korišćenjem plinskog pištolja;
 - h) površine koja se tretira alkalnim dezinfekcionim sredstvom čiji je pH veći od 12,5 ili drugim dezinfekcionim sredstvom, koje treba isprati nakon 48 sati.
- 3) završno čišćenje i dezinfekciju koja se obavlja 14 dana, nakon sprovedene tekuće dezinfekcije sa postupkom iz tačke 2 podtač. g) ili h) ovog člana.

Ponovno naseljavanje svinja na zaraženo gazdinstvo

Član 12

- (1) Ponovno naseljavanje svinja na zaraženo gazdinstvo vrši se najmanje 28 dana od završnog čišćenja i dezinfekcije gazdinstva.
- (2) U slučaju držanja svinja na otvorenom ponovno naseljavanje svinja započinje uvođenjem sentinel prasadi koje su pregledane i kod kojih nije utvrđeno prisustvo antitijela na virus vezikularne bolesti svinja.
- (3) Za sentinel prasad kojima se naseljava gazdinstvo nakon isteka roka od 28 dana od dana naseljavanja vrši se klinički pregled, uzorkovanje i ispitivanje na prisustvo antitijela.

- (4) Ako sentinel prasad nijesu pokazala kliničke znake vezikularne bolesti svinja i ako nije utvrđeno prisustvo antitijela na virus vezikularne bolesti svinja na gazdinstvo se može izvršiti potpuno ponovno naseljavanje.
- (5) U slučaju držanja svinja u zatvorenom prostoru ponovno naseljavanje svinja vrši se u skladu sa st. 2 i 3 ovog člana, pod uslovom da su svinje identifikovane.
- (6) U slučaju držanja svinja u zatvorenom prostoru, potpuno naseljavanje se vrši:
- svinjama sa gazdinstva koje nije pod ograničenjem zbog vezikularne bolesti svinja, pod uslovom da se sve svinje unesu na gazdinstvo u roku od osam dana od dana naseljavanja i da su seronegativne;
 - svinjama koje su klinički pregledane i kod kojih je izvršeno serološko ispitivanje uzoraka krvi uzetih od svih svinja najranije 28 dana nakon unosa posljednjih svinja, a nijedna svinja ne smije napustiti gazdinstvo u roku od 60 dana nakon naseljavanja.

Stupanje na snagu

Član 13

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

* U ovaj pravilnik prenesene su odredbe čl. 4, 5, 7, 8, 9, 10 i 14 i Priloga II tač. 4, 7, 8, 9, 10 i 11 Direktive Savjeta 92/119/EEZ od 17. decembra 1992. godine o uvođenju opštih mjera Zajednice za suzbijanje određenih bolesti životinja i posebnih mjera koje se odnose na vezikularnu bolest svinja (COUNCIL DIRECTIVE 92/119/EEC of 17 December 1992 introducing general Community measures for the control of certain animal diseases and specific measures relating to swine vesicular disease) i Odluka Komisije od 4. jula 2000. godine o utvrđivanju dijagnostičkog postupka, metoda uzimanja uzoraka i kriterijuma za procjenu rezultata laboratorijskih ispitivanja za potvrđivanje i diferencijalnu dijagnozu vezikularne bolesti svinja (COMMISSION DECISION 2000/428/EC of 4 July 2000 establishing diagnostic procedures, sampling methods and criteria for the evaluation of the results of laboratory tests for the confirmation and differential diagnosis of swine vesicular disease)

Broj: 323-46/17-4

Podgorica, 18. maja 2017. godine

Ministar,
mr **Milutin Simović**, s.r.

UZORKOVANJE I METODE DIJAGNOSTIČKOG ISPITIVANJA VEZIKULARNE BOLESTI SVINJA

I. Opis bolesti

Vezikularna bolest svinja je virusna zarazna bolest domaćih i divljih svinja koju uzrokuje enterovirus iz porodice *Picornaviridae*, koja može imati subklinički, blag ili žestok tok vezikularne bolesti, zavisno od soja virusa koji je uzrokuje, načinu prenosa i dozi virusa, kao i stanju na gazdinstvu na kojem se svinje drže.

Najznačajniji izvor prenosa virusa iz zaraženih područja je putem kontaminiranih vozila, mesom inficiranih životinja i ishranom. Inficirane životinje mogu izlučivati virus 48 sati prije pojave kliničkih simptoma.

Karakteristike bolesti su blago povišena temperatura i stvaranje vezikula na koronarnim mišićnim tetivama, korijenu pete, koži udova i rjeđe na njušci, usnama, jeziku i sisama, a stopa oboljevanja (morbidity) može biti do 100 %, ali smrtnost (mortality) je vrlo niska ili jednaka nuli.

Bolest se može razviti u inaparentnom ili blagom obliku uz neznatno pogoršanje opšteg stanja svinja, ali tokom nekoliko dana razviju se antitijela koja neutralizuju virus¹.

Zbog subkliničke ili blage prirode, na bolest se u pravilu najprije posumnja tek nakon seroloških testova koji se sprovode u okviru nadzora bolesti, a klinički znaci vezikularne bolesti svinja ne razlikuju se od kliničkih znakova slinavke i šapa i svako vezikularno stanje mora se od početka tretirati kao sumnja na slinavku i šap, a diferencijalna dijagnostika mora se sprovesti što je moguće prije.

Period inkubacije vezikularne bolesti kod pojedinih svinja je obično između dva do sedam dana, nakon čega se može pojaviti prolazna temperatura do 41° C, dok na gazdinstvu klinički znaci mogu biti vidljivi tek nakon dužeg vremena.

Vezikule se mogu razviti na koronarnom pojasu, obično na spoju sa petom i mogu zahvatiti cijelu koronarnu mišićnu tetivu i mogu uzrokovati gubitak papka, rjeđe se vezikule pojavljuju na njušci, pogotovo na dorzalnoj površini, na usnama, jeziku i sisama, a površinske erozije mogu biti vidljive na koljenima.

Kod mlađih kategorija svinja je to jače izraženo, iako je smrtnost od vezikularne bolesti svinja vrlo rijetka, za razliku od smrtnosti mlađih kategorija svinja kod slinavke i šapa.

Srčana insuficijencija zbog multifokalnog miokarditisa može ukazivati na slinavku i šap i encefalomiokarditis, pogotovo kod mlađe prasadi, ali se ne dovodi u vezu sa vezikularnom bolesti svinja.

Potpuno ozdravljenje nastupa u pravilu za dvije do tri nedjelje, a jedini znak bolesti ostaje tamna, vodoravna crta na papku gdje je rast bio privremeno prekinut.

Zaražene svinje izlučuju virus iz nosa i njuške i fecesom do 48 sati prije početka kliničkih znakova, a virus je većinom umnožen u prvih sedam dana po infekciji, a izlučivanje virusa iz nosa i njuške obično prestaje tokom dvije nedjelje.

¹Specifična IgM antitijela mogu se obično dokazati u krvi dva do tri dana nakon infekcije, koja nestaju poslije otprilike 30 do 50 dana; specifična IgG antitijela mogu se obično dokazati u krvi od 10 do 14 dana nakon infekcije i prisutna su nekoliko godina. Ig izotip može se odrediti pomoću metode ELISA u skladu sa ovim pravilnikom

Virus se iz fecesa može izolovati do 20 dana po infekciji, a u sekretima i ekskretima virus se može dokazati i 3 mjeseca nakon infekcije, a uzročnik može dugo vremena preživjeti u nekrotičnom tkivu nastalom na mjestu probušenih vezikula, kao i u fecesu.

Potvrda vezikularne bolesti svinja i diferencijalno dijagnostikovanje slinavke i šapa zasniva se na:

- 1) utvrđivanju kliničkih znakova bolesti;
- 2) dokazivanju virusa, antigena ili genoma u uzorcima epitelnoga tkiva, vezikularnoj tečnosti ili fecesu;
- 3) utvrđivanju reakcije specifičnih antitijela u uzorcima seruma.

II. Postupci provjere i uzimanja uzoraka sa gazdinstava svinja klinički sumnjivih na vezikularnu bolest svinja

- (1) Da bi se potvrdila vezikularna bolest svinja ili isključila diferencijalnom dijagnostikom slinavka i šap, službeni veterinar na sumnjivom gazdinstvu nalaže uzimanje odgovarajućeg broja uzoraka od reprezentativne grupe svinja koja pokazuje kliničke znake.
- (2) Serološki pozitivna svinjaje svinja u čijem serumu je virus neutralizacionim testom, koji se primjenjuje u nacionalnoj laboratoriji, utvrđen titar specifičnih antitijela jednak ili viši od titra specifičnih antitijela referentnog seruma 4 vezikularne bolesti svinja.
- (3) Nespecifični reaktor (singleton reactor) je bilo koja pojedinačna serološki pozitivna svinja na gazdinstvu, kod koje je serološki test za vezikularnu bolest svinja dao pozitivan rezultat, a za koju se zna da nije bila u dodiru sa virusom vezikularne bolesti svinja, niti ima dokaza da je sa nje zaraza prenesena na druge svinje sa kojima je bila u kontaktu.
- (4) *Svinje u kontaktu* su svinje koje su direktno u kontaktu, ili su bile u direktnom kontaktu tokom posljednjih 28 dana, s jednom ili više serološki pozitivnih svinja ili s jednom ili više svinja za koje se sumnja da su zaražene virusom vezikularne bolesti svinja, kao i svinje koje su bile u istom boksu ili u susjednim boksovima, ukoliko postoji mogućnost indirektnog kontakta svinja između boksova.
- (5) Za postavljanje dijagnoze, sa tog gazdinstva, najprimjereniji uzorci su epitelno tkivo i vezikularna tečnost iz neprobušenih ili svježe probušenih vezikula uzetih od svinja koje pokazuju tipične znakove bolesti, u kojima se može utvrditi virus vezikularne bolesti svinja, njegovi antigeni ili genom i uzima se uzorak od pet ili šest takvih svinja.
- (6) Čak i kada su svježe epitelno tkivo i vezikularna tečnost na raspolaganju u dovoljnoj količini (1 g ili više), uzimaju se i sljedeći uzorci:
 - 1) krv svinja za koje se sumnja da su zaražene, kao i svinja koje su bile u kontaktu, za serološko ispitivanje; i
 - 2) feces svinja za koje se sumnja da su zaražene, kao i uzorci s poda iz njihovih boksova i susjednih boksova za virusološko ispitivanje.
- (7) Uzorci se uzimaju i prevoziti u skladu sa sljedećim postupcima:
 - 1) za uzorke epitelnog tkiva i vezikularne tečnosti:
 - ako je moguće, mora se uzeti najmanje 1 g epitelnog tkiva iz neprobušene ili svježe probušene vezikule, radi zaštite životinja i izbjegavanja povreda osoblja, prije uzimanja uzoraka svinjama da umirujuće sredstvo;
 - ako se uzorci odmah prevoze u laboratoriju (manje od tri sata), uzorci epitelnog tkiva mogu se prevoziti suvi i u frižideru, a ukoliko prevoz traje više od tri sata, uzorci se moraju staviti u malu količinu transportnog medijuma koji sadrži jednake dijelove glicerola i 0,04

M fosfatnog pufera ili drugog odgovarajućeg pufera (npr. hepes), kako bi se pH vrijednost održala na optimalnom nivou za preživljavanje virusa slinavke i šapa (pH od 7,2 do 7,6), a transportni medijum mora sadržavati antibiotike za antimikrobno djelovanje sa koncentracijom:

- a) penicilin 1000 IJ,
- b) neomicin sulfat 100 IJ,
- c) polimiksin B sulfat 50 IJ,
- d) mikostatin 100 IJ,

- ako je moguće vezikularnu tečnost uzeti iz neprobušene vezikule, i čuvati nerazrijeđena u posebnim kontejnerima za otpremanje;
- 2) uzorci krvi se mogu uzeti za serološka ili virusološka ispitivanja, a za dokazivanje antitijela se prikupljaju uzorci samo od svinja za koje se sumnja da su preboljele kliničku ili subkliničku infekciju, jer su epitelno tkivo, vezikularna tečnost i uzorci fecesa svinja koje pokazuju kliničke znake bolesti pogodnije za otkrivanje virusa od uzoraka krvi, a uzorci pune krvi uzimaju uz upotrebu vakuum epruveta bez antikoagulansa, koje se ne otvaraju za vrijeme prevoza;
- 3) uzorci fecesa se uzimaju sa poda prostorija u kojima borave ili su boravile svinje zaražene virusom vezikularne bolesti svinja, ili fekalni brisevi i uzorci fecesa živih svinja za koje se sumnja da su zaražene, moraju se staviti u čvrste, nepropusne kontejnere.

Kontejneri sa uzorcima za koje se sumnja da su zaraženi virusom vezikularne bolesti svinja, moraju se prije prevoza u laboratoriji spolja dezinfikovati sa sljedećim dezinficijensima su:

- natrijum hidroksid (razrijeđen u omjeru 1:100),
- formalin (u omjeru 1:9 razrijeđen rastvor formalina koja sadrži najmanje 34 % formaldehida), i
- natrijum hipoklorit (2 % dostupnog hlora).

III. Postupci uzorkovanja za serološki nadzor vezikularne bolesti svinja

- (1) Uzorci krvi za serološko ispitivanje moraju se uzimati od svinja u skladu sa analizom rizika, a serološki nadzor sprovodi se:
- 1) za nadzor na gazdinstvima na kojima nema dokaza ili sumnje da bi bolest mogla biti prisutna;
 - 2) za nadzor u klanicama, stočnim pijacama, sajmovima, sabirnim centrima ili sličnim mjestima rutinskim uzimanjem uzoraka za serološko ispitivanje;
 - 3) za nediskriminativni nadzor svinja porijeklom iz trećih država na gazdinstvu na koje su uvezene,
- (2) Uzorci krvi za serološko ispitivanje za nadzor gazdinstava smještenih u zaraženom i ugroženom području, koja su određene nakon potvrde izbijanja bolesti za kontaktna gazdinstava moraju se uzimati od svinja:
- u slučaju gazdinstava koja se bave uzgojem za rasplod, postupak nasumičnog uzimanja uzoraka mora se sprovoditi na način koji osigurava otkrivanje 5% prevalencije serokonverzije, sa sigurnošću od 95% ;
 - u slučaju gazdinstava koja drže svinje samo za tov, postupak uzimanja uzoraka mora osigurati da je ukupan broj uzetih uzoraka barem jednak broju koji je potreban da se otkrije prevalenca od 5% sa sigurnošću od

95%, a uzorci se moraju uzeti iz što je više moguće nasumično odabranih boksova;

- u slučaju miješanih gazdinstava koja se bave uzgojem za rasplod i tov, od svake grupe svinja mora se uzeti toliko uzoraka koliko je potrebno da se otkrije 5% prevalence serokonverzije, sa sigurnošću od 95%.

IV. Postupci ponovnog uzimanja uzoraka i dalje aktivnosti i u slučaju otkrivanja seropozitivnih svinja

- (1) Ako se na gazdinstvu sprovodeći nadzor otkrije samo jedna seropozitivna svinja, službeni veterinar naređuje:
 - 1) sprovođenje pregleda u skladu sa ovim pravilnikom; i
 - 2) uzimanje uzoraka krvi za serološko ispitivanje od:
 - sumnjive svinje,
 - svinja koje su bile u kontaktu, a koje žive u istom ili susjednim boksovima;od tih svinja uzorci se uzimaju na način da se u boksu može otkriti sa sigurnošću od 95%, 50% prevalenca serokonverzije.
- (2) Ako provjere i serološka ispitivanja sprovedena u skladu sa stavom 1 ove tačke daju negativne rezultate ili se pozitivan nalaz potvrdi samo kod jedne, prethodno pozitivne svinje (»nespecifični reaktor«), vezikularna bolest svinja može se isključiti, a ako se pokažu da je na gazdinstvu prisutno više od jedne serološki pozitivne svinje, onda vezikularna bolest svinja mora biti potvrđena.

V. Virusoloških ispitivanja i procjena njihovih rezultata

A. Dokazivanje virusnog antigena

- (1) Indirektna ELISA (Indirect sandwich ELISA) zamijenila je reakciju vezanja komplementa kao metoda izbora za dokazivanje virusnog antigena vezikularne bolesti svinja, a ispitivanje je isto kao za dijagnostikovanje slinavke i šapa.
- (2) Ispitivanje na obje bolesti mora se sprovoditi istovremeno, osim ako slinavka i šap već nije isključena, preporučuje da se koriste uzorci epitelnog tkiva ili tečnosti iz vezikularnih lezija, u kojima su već za nekoliko sati kod akutno oboljelih svinja prisutni i dokazivi u visokom titru virusi vezikularne bolesti svinja i slinavke i šapa².
Po dva reda na mikrotitracionim pločama se premažu zečjim antiserumom za virus vezikularne bolesti svinja i za svaki od sedam serotipova virusa slinavke i šapa, koji su serumu na koje se veže virusni antigen i na svakom od tih redova se dodaje testna suspenzija uzoraka.
- (3) U sljedećoj fazi se u odgovarajuće redove dodaje homologni serum zamoraca za dokazivanje, a potom anti-zamorac serum kunića konjugovan enzimom peroksidazom (konjugat), a između svake faze preduzima se intenzivno ispiranje kako bi se odstranili nevezani reagensi.
- (4) Nakon dodavanja hromogena i supstrata promjena boje ukazuje na pozitivnu reakciju, a kod jake pozitivne reakcije to se vidi prostim okom, ali se rezultati mogu očitati i spektrofotometrijski, pri čemu apsorpcija svjetla od 0,1 iznad pozadine upućuje na pozitivnu reakciju.

² Pozitivni rezultati metode ELISA povezuju se s prisutvom od najmanje 105 TCID₅₀ (Tissue culture infectious doses – zarazne doze kulture tkiva) virusa u uzorku

- (5) Za dokazivanje vezikularne bolesti svinja i za diferencijalnu dijagnostiku slinavke i šapa u uzorcima epitelnog tkiva, vezikularnoj tečnosti ili kulturi zaraženog tkiva, može se, alternativno, koristiti i ELISA uz upotrebu monoklonskih antitijela, uz primjenu odabranih monoklonskih antitijela kao antitijela za vezivanje, i peroksidaze konjugovanih monoklonskih antitijela kao antitijela za otkrivanje.
- (6) ELISA se uz upotrebu monoklonskih antitijela može koristiti za proučavanje antigenih varijacija među sojevima virusa vezikularne bolesti svinja, a virusni antigeni uzgojeni na kulturama tkiva vezuju se na hiperimuni serum kunića za virus vezikularne bolesti svinja koji je absorbovan na čvrstu fazu.
- (7) Odgovarajuće ploče monoklonskih antitijela reaguju i vezivanje monoklonskih antitijela na terenske sojeve se poredi sa vezivanjem monoklonskih antitijela na roditeljske sojeve.
- (8) Slično vezivanje upućuje na prisustvo epitopa koji su zajednički roditeljskim sojevima i terenskim sojevima.

B. Izolacija i rast virusa

- (1) Pročišćene suspenzije uzoraka epitelnog tkiva, vezikularne tečnosti ili fecesa za koje se sumnja da sadrže virus vezikularne bolesti svinja rutinski se inokulišu na odgovarajuće ćelijske kulture, a ukoliko količina i kvalitet uzoraka iz vezikularnih lezija dostavljenih na ispitivanje nijesu dovoljni za trenutno ispitivanje ELISA-om, potrebno je virus uzgojiti u kulturi tkiva, kako bi se povećala količina virusnog antigena.
- (2) Za izdvajanje i uzgoj virusa pročišćenom suspenzijom epitelnog tkiva inokulišu se jednoslojne kulture IB-RS-2 ćelija i treba primijeniti suspenzije epitelnog tkiva dvije razrijeđenosti, jedna visoko razrijeđena (1:500) i jedna nisko (1:10), kako bi se izbjeglo ometanje rasta virusa interferonom, čije oslobađanje ometa rast virusa vezikularne bolesti svinja.
- (3) Za izdvajanje virusa, medijumu za održavanje dodaju se samo antibiotici, a za diferencijalnu dijagnostiku virusa slinavke i šapa, kulture treba takođe inokulisati i na primarnim kulture goveđih tireoidnih ćelija ili na bubrežne ćelije hrčka (BHK-2).
- (4) Ako se razvije citopatski efekat, supernatantna tečnost (izdvojena tečnost) se mora prikupiti iz pozitivnih kultura po završetku citopatskog efekta i kao takva se koristiti za identifikaciju virusa ELISA-om.
- (5) Negativne kulture se moraju inokulisati na svježije kulture tkiva za 48 ili 72 sata i ta slijepa pasaža se ispituje najkasnije do 72 sata, a ako ne nastupi citopatski efekat nakon ponovljene slijepe pasaže, uzorak se može proglasiti negativnim na prisustvo živoga virusa.
- (6) Suspenzije uzoraka fecesa mogu se preraditi u skladu sa stavom 1 ove tačke, budući da je u pravilu u fecesu prisutno manje virusa nego u epitelnom tkivu, važno je, ako ne nastane citopatski efekat u prvoj i drugoj pasaži, da se sprovede i treća slijepa pasaža.
- (7) Simultana inokulacija linijske kulture ćelija svinja i jedne od gore spomenutih kultura tkiva (daje se prednost primarnim goveđim tireoidnim ćelijama) neophodna je za određivanje da li uzorci vezikula sadrže virus vezikularne bolesti svinja ili slinavke i šapa, jer virus vezikularne bolesti raste samo u ćelijama porijeklom od svinja.
- (8) Međutim, izolati virusa slinavke i šapa, koji su više puta pasirani među svinjama, mogu takođe rasti u ćelijskim kulturama svinja.

C. Lančana reakcija polimerazom (PCR) za dokazivanje genoma

- (1) Metoda prepoznavanja nukleinske kiseline može se koristiti za dokazivanje virusnog genoma vezikularne bolesti svinja u kliničkom materijalu pomoću PCR-a i za utvrđivanje odnosa između izolata virusa vezikularne bolesti svinja određivanjem nukleotidnog niza dijela genoma, a PCR je razvijen kako bi se poboljšala osjetljivost dijagnostikovanja.
- (2) PCR je brza metoda (rezultati su dostupni obično u roku od 24 sata), koja dokazuje sve genotipove virusa vezikularne bolesti svinja i dovoljno je osjetljiva da se može koristiti i na uzorcima prikupljenim od klinički sumnjivih slučajeva.
- (3) Kad se sumnja na subkliničku infekciju, ili kad se prikupljaju uzorci nakon što je klinička slika bolesti jasna, ili kad se pripremaju uzorci fecesa, metode kao što su umetnuta RT-PCR, imuna PCR, ELISA-PCR i bolje razrađene metode ekstrakcije RNA, pokazale su se kao jednako osjetljive ali znatno brži sistemi dokazivanja u odnosu na višestruke pasaže na kulturi tkiva.
- (4) Sekvencioniranjem približno 200 nukleotida unutar gena 1D, koji kodira sintezu glavnog strukturnog proteina VP1, moguće je grupisati sojeve virusa vezikularne bolesti svinja prema njihovoj homolognosti sekvence, i epidemiološki razvrstati sojeve koji uzrokuju bolest u različitim regijama ili u različito vrijeme.

D. Procjena rezultata viroloških testova

Dokazivanje antigena ili genoma virusa vezikularne bolesti svinja ELISA-om ili PCR-om ima istu dijagnostičku vrijednost kao i izolacija virusa, a izolacija virusa uzimati kao referentni test i mora se koristiti kao potvrdni test, kad je to potrebno, a posebno ako pozitivni rezultat ELISA-e ili PCR-a nije potkrijepljen sa:

- (a) otkrivanjem kliničkih simptoma bolesti,
- (b) otkrivanjem seropozitivnih svinja, ili
- (c) direktnom epizootičkom povezanošću s potvrđenom pojavom bolesti.

VI.Seroloških ispitivanja i procjena njihovih rezultata

A. Virus neutralizacioni test (VN-test)

- (1) Kvantitativni VN mikro-test za otkrivanje antitijela za virus vezikularne bolesti svinja sprovodi se na ćelijama IB-RS-2 ili jednakovrijednim sistemom ćelija u mikrotitracionim pločama za kulturu tkiva sa ravnim dnom.
- (2) Virus se uzgaja u jednoslojnim ćelijskim kulturama IB-RS-2 i čuva ili pri -20° C nakon dodavanja 50% glicerola ili pri -70° C bez glicerola, a serum se prije testiranja inaktiviraju 30 minuta pri 56° C.

B. ELISA testovi

- (1) ELISA za otkrivanje antitijela je kompetitivna ELISA na osnovu monoklonskih antitijela, a ako uzorak seruma sadrži antitijela za virus vezikularne bolesti svinja, vezivanje peroksidaze-konjugovanih monoklonskih antitijela na antigen virusa će biti spriječeno. U navedenoj ELISA metodi antigen virusa vezikularne bolesti svinja veže se na čvrstu fazu pomoću monoklonskih antitijela; nakon čega se odgovarajuće razrijeđeni uzorci

seruma inkubiraju, a zatim se dodaju peroksidaza konjugovana monoklonska antitijela, a potom se pomoću supstrata i hromogena mjeri inhibicija vezivanja monoklonskih antitijela.

- (2) Indirektna ELISA »trapping« metoda, uz primjenu izotip-specifičnih monoklonskih antitijela za otkrivanje IgG ili IgM, specifičnih za virus vezikularne bolesti svinja pomaže pri dokazivanju vremena infekcije svinja ili kontaminacije prostora.
- (3) Kod izotipski specifične ELISA virusni antigen vezikularne bolesti svinja ostaje zarobljen na čvrstu fazu uz primjenu antitijela za vezivanje antigena, a ako uzorak seruma sadrži antitijela za virus vezikularne bolesti svinja, ona se otkrivaju uz primjenu anti-svinjskih IgG ili IgM peroksidaza-konjugovanih monoklonskih antitijela, a potom se pomoću supstrata i hromogena mjeri vezivanje.
- (4) Izotipski specifična ELISA može takođe pomoći pri razlikovanju »nespecifičnih reaktora« od stvarno pozitivnih svinja, kako je navedeno u tački C ovog dijela.

C. Primjena seroloških testova i procjena rezultata

- (1) VN-test i ELISA se preporučuju kao serološki testovi dati u tabeli.
VN-test se smatra referentnim testom, ali je njegova loša strana što traje 2 do 3 dana i zahtjeva prostore i opremu za uzgoj kulture tkiva.
ELISA je brža i lakše se standardizuje. Kompetitivna ELISA monoklonskim antitijelima je najpouzdaniji test za otkrivanje antitijela za vezikularnu bolest svinja, a preporučuje se za orijentacijsko (engl. »screening«) testiranje velikog broja uzoraka.
VN-test se koristiti kao potvrdni test kada je to potrebno, posebno nakon prvog otkrivanja pozitivnog uzorka na gazdinstvu, a svinje pozitivne na ELISA testa, ali negativne kod VN-testa, ne uzimaju se u obzir.
- (2) Sumnja na prisustvo »nespecifičnog reaktora«³ postoji kada se identifikuje samo jedna seropozitivna svinja i kada su ispunjeni sljedeći kriterijumi
 1. na gazdinstvu nema kliničkih znakova bolesti;
 2. na gazdinstvu ni u prošlosti nije bilo pojave kliničke bolesti;
 3. ne postoji istorija kontakta sa poznatim izbijanjem bolesti.
- (3) Svinja kao »nespecifični reaktor« potvrđena je kada:
 1. u daljim testiranjima nijesu identifikovane druge seropozitivne svinje;
 2. uzorkovanjem sprovedenim na svinjama koje su bile u kontaktu, nakon prvog utvrđivanja »nespecifičnog reaktora« nije utvrđena serokonverzija;
 3. titar specifičnih antitijela ostaje konstantan ili opada nakon ponovljenog uzimanja uzoraka.
- (4) Kod potvrđivanja »nespecifičnog reaktora« uzimaju se u obzir:
 1. »nespecifični reaktori« se pojavljuju kod svinja u prevalenci od oko 1 na 1000;
 2. serumi od »nespecifičnog reaktora« imaju sljedeća obilježja:
 - nizak titar specifičnih antitijela kod VN– testa,
 - kod kompetitivne ELISA monoklonskim antitijelima na granici su pozitivne reakcije,
 - nalaz isključivo IgM i bez IgG u vezikularnoj bolesti svinja kod izotipno specifičnog ELISA testa⁴.

³Mali udio »nespecifičnih reaktora« može se dokazati bilo kojim uobičajenim serološkim testom za vezikularnu bolest svinja. Nepoznati su faktori za nastanak »nespecifičnog reaktora«. Možda dolazi do serološke unakrsne aktivnosti s virusom vezikularne bolesti svinja zbog infekcije nekim drugim, do sada neidentifikovanim picornavirusom ili drugim nespecifičnim faktorima prisutnim u serumu.

Tabela

Referentni serum	Porijeklo	Napomena ⁵
1	Serum zdrave svinje (SZS)	Negativni kontrolni serum
2	Serum prikupljen 21 dana po infekcije (dpi) od svinje zaražene virusom vezikularne bolesti svinja soj UKG 27/72 (čisti virus)	Pozitivan kontrolni serum u visokom titru.
3	SZS razrjeđuje se serumom bolesne svinje prikupljenim petog dpi virusom vezikularne bolesti svinja soj Italy 8/94 u razmjeru 1 : 10	Slabo pozitivan serum od svinje odmah nakon infekcije sa nedavnim evropskim izolatom virusa vezikularne bolesti svinja. Serum je razrjeđen kako bi se dobio slabo pozitivan rezultat ELISA-om i VN-testom.
4	Serum svinje prikupljen 21 dpi virusom vezikularne bolesti svinja soj UKG 27/72 razrijeđen u omjeru 1:40	Slabo pozitivan serum koji određuje najniži nivo antitijela, kod kojeg bi Nacionalna referentna laboratorija trebala uvijek dati pozitivan rezultat ELISA-om i VN-testom. Ekvivalent serumu RS 01-04-94 ⁶
5	Serum prikupljen četvrtog dpi od svinje zaražene virusom vezikularne bolesti svinja, soj UKG 27/72 (čisti virus)	Slabo pozitivan serum od svinje u ranoj fazi infekcije.
6	Serum prikupljen petog dpi od svinje zaražene virusom vezikularne bolesti svinja, soj UKG 27/72 (čisti virus)	Slabo pozitivan serum od svinje u ranoj fazi infekcije.

VII.Postupci i kriterijumi za uzimanje i transport uzoraka

- (1) Sve svinje kojima su uzeti uzorci identifikuju se kako bi se po potrebi ponovilo uzorkovanje i olakšalo uzimanje uzoraka.

⁴Specifična IgG antitijela sama, ili zajedno IgG i IgM antitijela, obično se nalaze u uzorcima seruma svinja zaraženih virusom vezikularne bolesti svinja, dok serumski »nespecifičnog reaktora« obično sadrže samo IgM. Specifična IgG ne mogu se dokazati u uzorcima seruma svinja zaraženih virusom vezikularne bolesti svinja tokom prethodnih 10 ili 14 dana, iako bi ih se trebalo dokazati u drugom uzorku krvi. Ipak, nedavno zaražene svinje ne mogu se pouzdano razlikovati od »nespecifičnog reaktora« prije nego njihova imuna reakcija pređe od IgM na IgG proizvodnju antitijela.

⁵Ove napomene se odnose na testiranje pojedinačnih svinja. Za serološki nadzor potrebno je uzeti u obzir osjetljivost primijenjenih testova

⁶Npr. serum s titrom specifičnih antitijela koji je dovoljno viši od granične vrijednosti kod koje se uvijek dobja pozitivan rezultat pri ponovljenim ispitivanjima ELISA-om i VN-testom.

- (2) Sve uzorke koji se dostavljaju u laboratoriju prate uputi za laboratorisko ispitivanje koji sadrže pojedinosti o svinjama od kojih su uzorci uzeti kao i uočenim kliničkim znacima, ako postoje.
- (3) Pošto svaka pojava vezikula kod svinja može biti i slinavka i šap, moraju se preduzeti posebne mjere sigurnosti pri pakovanju uzoraka za koje postoji sumnja na zarazu, a u svrhu sprječavanja loma ili prolivanje posuda zbog opasnosti od zaraze, mora se obezbijediti da uzorci stignu u odgovarajućem stanju, a ako se za pakovanje koristi led, mora se spriječiti prolivanje vode i posude sa uzorcima za koje se sumnja da sadrže virus vezikularne bolesti svinja ne smiju se otvarati nakon napuštanja zaraženih prostora do laboratoriju.
- (4) Uzorci se prevoziti na temperaturi od 4°C ako je očekivano vrijeme prevoza do laboratorije kraće od 48 sati, a ako je vrijeme duže moraju čuvati na temperaturi ne višoj od -20°C.
- (5) Za uzorke koji se upućuju u referentnu laboratoriju Evropske unije jedina dopuštena metoda prevoza je vazdušnim putem do aerodroma u Londonu (Heathrow ili Gatwick). Pošiljalac uzorka unaprijed obavještava faksom ((44-1483) 23 26 21) ili elektronskom poštom laboratoriju o vremenu i načinu dostavljanja uzoraka.
- (6) Na spoljašnjoj strani pakovanja upisuje se adresa laboratorije „Institute for Animal Health, Pirbright Laboratory, Community Reference Laboratory for swine vesicular disease Ash Road, Pirbright, Woking, Surrey GU24 0NF United Kingdom, UK i stavlja oznaka: "životinjski patološki materijal, kvarljivo, lomljivo, ne otvarati izvan laboratorije".